

41317

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Pocztą polową Nr. 53

xxxxxx d. 14. lipca 1920 r.

aa kJ

ODDZIAŁ II.

Ew/G. Nr. 28910 (II.)

TAJNE

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z e .

Przesyła się do wiadomości raporty Attache
wojskowego w Finlandji Nr. 820 i Nr. 821. z odpisami
raportów ministra Sokolnickiego do M.S. Zagr. o sta-
nie rokowań w Dorpacie i sytuacji politycznej w Fin-
landji.

2 załączniki.

Za zgodność: *Botalski p. k.*

I. Zast. Szefa Sztabu
K U L I N S K I m.p.
Generał = pporucznik.

O t r z y m u j ą :

Adjutantura Generalna
M. S. Wojsk. Oddział II.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 41317 dnia 14 VII 1920 r.
L. załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Attaché Wojskowy Polskiego

W F I N A N S Y

g. dz. 820

4131

Helsingfors, dnia 29 czerwca 1920.

Rokowania w Dorpacie.

Nacz. Dow. W.P. 5 egz.
Rtm. Bogusławski, Rewel. 1 "

T A J N E .

Do

Naczelnego Dowództwa W.P., Sztab Generalny, Oddział II

P o c z t a p o l o w a 5 3 .

W załączeniu przedkładam w odpisie raport Posła Sokolnickiego
dotyczący obecnej sytuacji rokowań fińsko-bolszewickich w Dorpacie.
Został on zestawiony na zasadzie wspólnie prowadzonego wywiadu.

Attache wojskowy

1 załącznik.

W. Poturalski
pułkownik.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Zaj. do S. do. 822.

Rokowania w Dorpacie.

Zarówno delegaci fińscy jak sowieccy postawili sobie na razie zadanie zwlekać. Rosjanie odkładają swą odpowiedź zarówno w Londynie, jak w Dorpacie zapewne w oczekiwaniu rozstrzygającego sukcesu wojennego przeciw Polsce. Finowie, zdaje się, powzięli zaufanie do naszej siły i chwilę obecną uważają za niekorzystną dla konkludowania. Pan Erich powiedział do mnie, iż obecny przewlekły stan rokowań uważa za najlepszy.

W Dorpacie delegacje rozbiły się na 3 podkomisje: terytorjalną, ekonomiczną i zawieszenia broni. Ponieważ jednak rosyjska delegacja zamiast zapowiedzianych trzech, liczy tylko 2 członków, wzajemnie się pilnujących, Łotysza i Żyda, więc obydwaj muszą urządzać w każdej z podkomisji z odpowiedniami z pomiędzy 7 delegatów fińskich. Skutkiem tego, posiedzenia podkomisji nie mogą się odbywać równocześnie.

W Komisji terytorjalnej Finlandja postawiła żądania:

- a.- zwrócenia Peczengi na podstawie ulazu z r. 1864,
- b.- prawa stanowienia o swym losie dla Karelji,
- c.- autonomji kulturalnej dla Ingermanlandji.

Rosjanie odpowiedzieli argumentami dyskusyjnymi:

- a.- co do Peczengi, bolszewików nie obowiązuje ukaz carski, za współinteresowaną równoległe z Finlandją uważają Norwegję., strategicznie Peczenga broni Murmanu, na podobnej podstawie Rosja mogłaby rościć pretensje do Wyborga.
- b.- co do Karelji, to już założoną tam została komuna niepodległa (zaraz też ogłoszono nominację Gyllinga, czerwonego Fina, który tutaj w swoim czasie ukradł 10 milj. w banku państwa), dalej Karelja stanowi strategiczną obronę Murmanu, same zaś zachodnie jej parafje Repola i Porajärvi - osłoneż niezbędną Piotrogradu, wreszcie argumenty któremi Finlandja walczy ze Szwecją w sprawie Ålandu, przemawiają w Karelji za Rosją. W dyskusji znać było, iż bolszewicy gotowi są na ustępstwa w sprawie Peczengi wzamian za ekonomiczne ustępstwa Finlandji. W imieniu Finów odpowiedział Vennola, iż uważa taką

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

SKI
TUTE
ARCHIVES
New York

taką dyskusję za zbędną i proponuje negatywny rezultat przedłożyć plenum, bolszewicy w odpowiedzi zaproponowali odłożenie do ukończenia prac komisji ekonomicznej.

W komisji ekonomicznej Finlandja wystawiła zasady:

- a.- zwrotu własności fińskiej i obywateli finów przez Rosję,
- b.- przejęcie materiału wojskowego przez Finlandję bez odszkodowania
- c.- ~~odszkodowanie~~ nieodpowiedzialność Finlandji za długi państwowe Rosji,
- d.- odszkodowania szkód i strat.

W odpowiedzi Rosjanie wykazując pozatem znaczną ustępliwość, zażądali stanowczo zwrotu całej spuścizny wojskowej rosyjskiej, czem uwidocznili jeden z celów, dla których prowadzą układy.

Obok tego treść polityczna rokowań ześrodkowała się w komisji zawieszenia broni. Gdy Finlandja zgodziła się w tej sprawie pertraktować, bolszewicy sformułowali warunki:

- a.- Linja frontu po Ładogę bez zmiany, dalej na północ pasem neutralnym po 5 km. w obie strony od granicy 1914 r.,
- b.- odtransportowanie wojsk w ciągu 7 dni.
- c.- linja demarkacyjna w zatoce Fińskiej umożliwiająca swobodny ruch handlowy do Piotrogradu i odwrotnie,
- d.- comiesięczna prolongata automatyczna.

Warunkom tym przeciwstawiła Finlandja swoje, znacznie skromniejsze od Rajajockich, a nie takie same, jak mię przedtem fałszywie tutejsze ministerjua poinformowało: redukują się one do utworzenia pasa neutralnego obejmującego całą Karelję z zachowaniem zresztą położenia wojsk jak dotychczas. Do porozumienia nie doszło.

Finowie uważają, że rządowi Sowietów chodzi wyłącznie o handel, zaraz na zawieszeniu broni chcą zarobić swobodny morski dostęp do Piotrogradu. Odzywają się głosy, iż cały ten targ jest bez sensu i że nie warto go było zaczynać.

Mimo to jestem przekonany, iż Finowie nie zerwą i wojny się boją. Gdy organ socjalistów zrobił zarzut, że rząd z warunkami zawieszenia broni zwleka, gdyż musi się najpierw Posła Polskiego poradzić, natychmiast i skwapliwie temu zaprzeczono, nawiasem mówiąc uprzednio wprowadziwszy mnie w błąd co do tych

właśnie warunków.

Delegacja sowiecka zaprotestowała przeciw ~~rozpoznaniam~~ uznaniu Ukrainy przez Finlandję, prawo narodu wymagało jej zdaniem uznania Ukrainy bolszewickiej Rakowskiego.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

M. Poleski
pak

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York